

Polimiyalja Romatika

Dr.Kenan Akgün

İ.Ü. Cerrahpaşa Tıp Fakültesi
Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı

Olgu

- 63 y. HG, Kadın
- Sağ omuzda fazla olmak üzere her iki omuz ağrısı
- MRG-Tam kat supraspinatus yırtığı
- Kliniğimize preop rehabilitasyon amacıyla gönderilmiş

Olgu

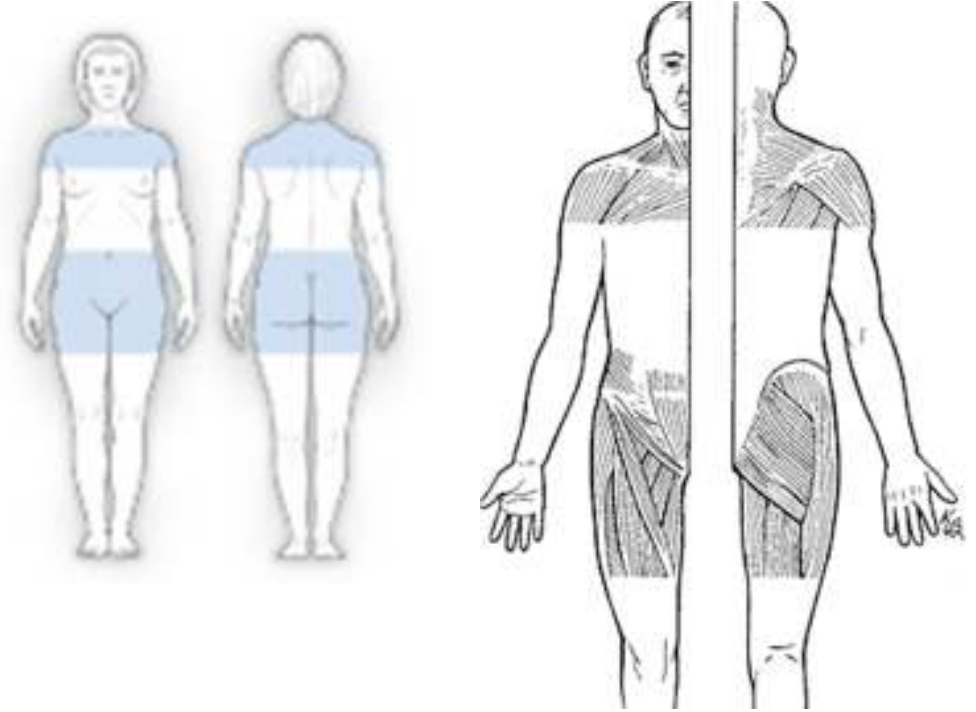
- Son zamanlarda kalça hareketlerinde ağrı, yürürken hafif aksama
- Test terapötik steroid tedavisi
- 1 ay içinde hiçbir yakınması kalmadı

Olgu

- Son zamanlarda kalça hareketlerinde ağrı, yürürken hafif aksama
- Test terapötik steroid tedavisi
- 1 ay içinde hiçbir yakınması kalmadı
- Tanı Polimiyaljia Romatika

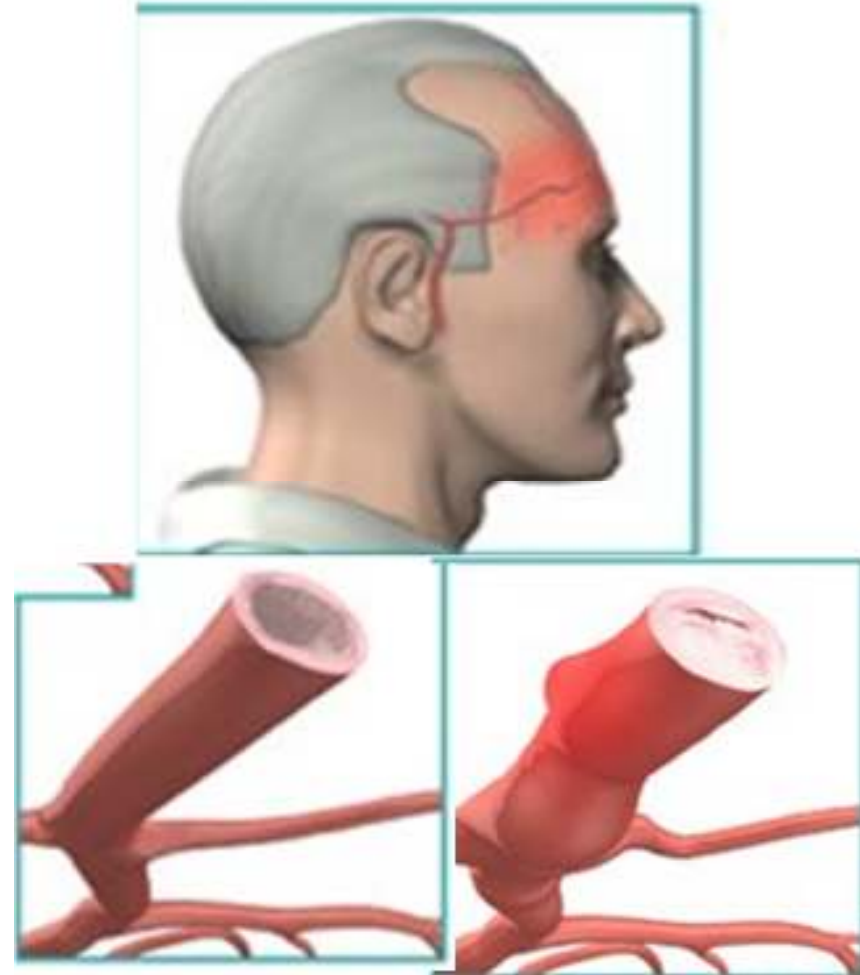
Polimiyaljia Romatika

- **Omuz, boyun ve kalça** gibi proksimal kas gruplarında simetrik **ağrı** ve sabah tutukluğu ile seyreden ve daha çok yaşlılarda görülen sistemik inflamatuvar bir hastalık

Dev Hücreli Arterit

- Büyük ve orta çaplı damarlarda arterit ve granülomatöz arterit oluşturan daha çok yaşlılarda görülen bir vaskülit tipi
- Temporal arterit
- Granülomatöz arterit

8

Polimiyalja Romatika ve Dev Hücreli Arterit Arasındaki İlişki Nedir?

- Yaşlılarda görülmesi
- 50 yaş üzerinde progresif olarak artması,
- Benzer cinsiyet oranı
- Akut faz reaktanlarının yüksek olması
- Glikokortikoid tedavisine hızlı yanıt

Polimiyalja Romatika ve Dev Hücreli Arterit Arasındaki İlişki Nedir?

■ Birlikte görülmeleri

Polimiyalja Romatikalı hastaların %16-21'inde Dev Hücreli Arterit

Dev Hücreli Arteritli hastaların ise %40-60'ında Polimiyalja Romatika var

Dev Hücreli Arterit Epidemiyoloji

- Kadınlarda 2 kat fazla
- İnsidans 50 yaş üzerinde progresif olarak artmakta
- İnsidans 50 yaş üzerindeki popülasyonda 0,1/100.000 ile 53,7/100.000 arasında
- Amerika'da ve Avrupa'da en sık görülen vaskülit
- Arap ve Asya ülkelerinde en düşük
- Postmortem bir çalışmada %1,6

(Acta Pathol Microbiol Scand 1973;237:1-2)

Polimiyalja Romatika Epidemiyoloji

- Dev Hücreli Arteritten 2-3 kat daha fazla görünüyor
- Benzer cinsiyet ve coğrafi özellikler taşıyor
- Hastalığın farkındalığı ve yaşlanma arttıkça insidansda artma var
- Omuz polikliniğimizde % 3,2 oranında

Akgün K, Aktaş İ, Çakmak B, Aydın FY, Eryavuz M. Omuz ağrısı yakınması olan yaşlı olguların tanılarına göre dağılımı. Türk Geriatri Dergisi 2004;7:139-142.

Etyoloji

- Genetik yatkınlık? HLA-DRB1-04 ile ilişkili
- Coğrafi kümelenme çevresel risk faktörlerinin rolünü düşündürmekte
- Mycoplasma pneumonia, varicella-zoster virüsü, parvovirüs B19 ve parainfluenza virüsü tip 1
- Mevsimsel değişiklikler

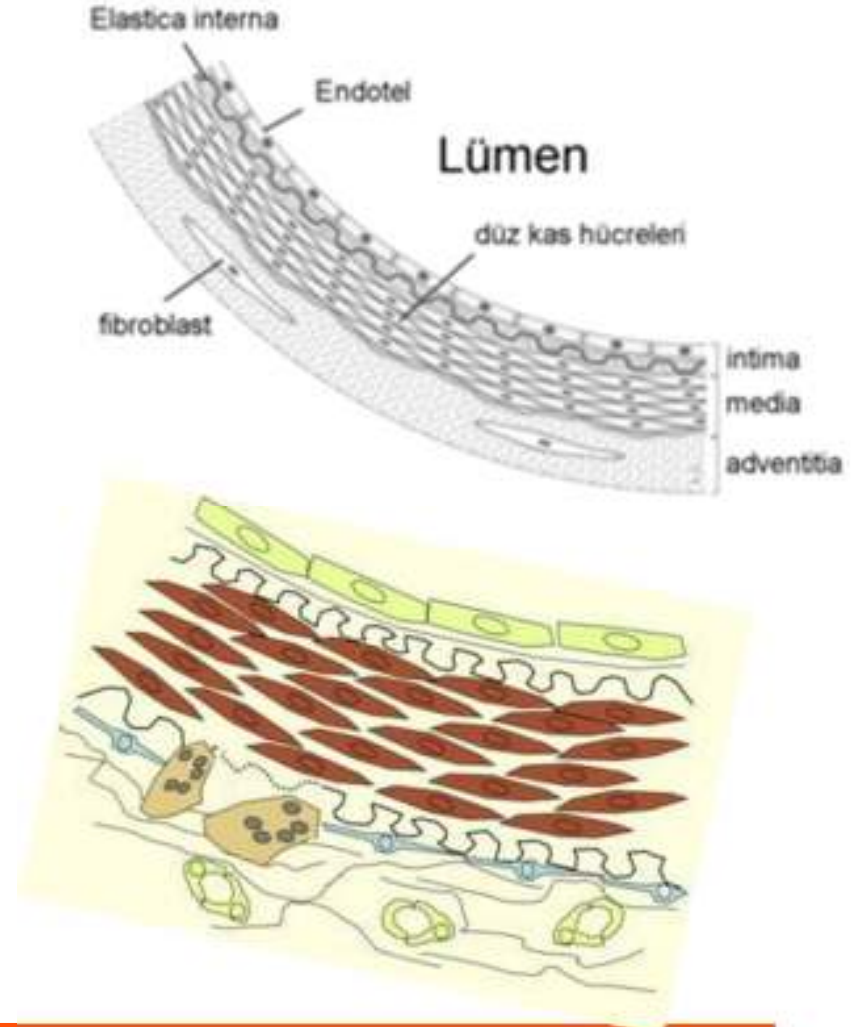

Etyoloji

- Her iki patolojinin nedeni bilinmemekte

Patoloji

- En sık olarak aort kavsinden kaynaklanan orta boy muskuler arterlerde
- İnternal elastik laminası ve vasa vasorumu olan arterleri tutuyor

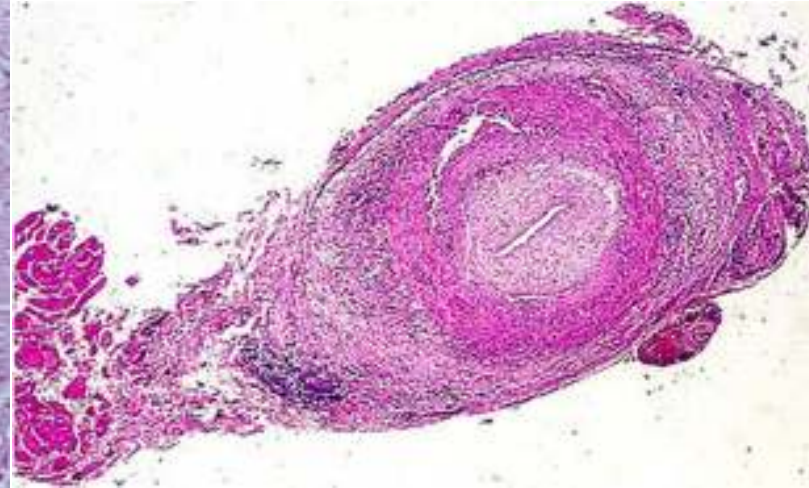
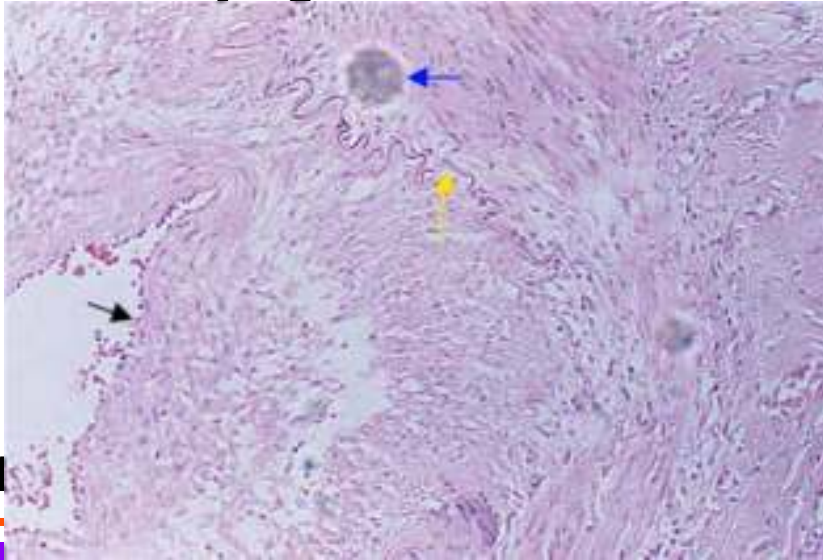

Patogenez

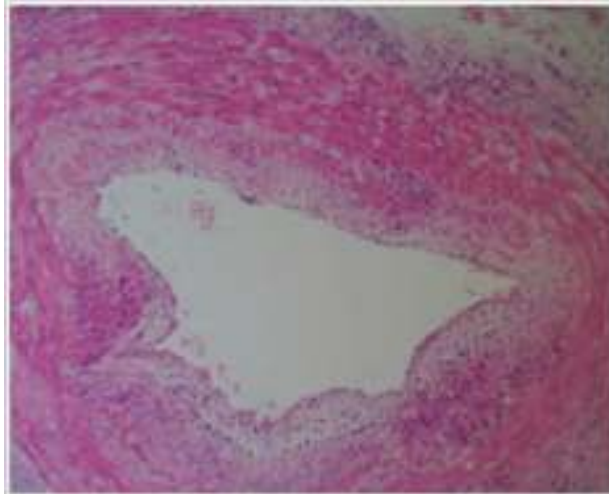
- Dev Hücreli Arteritte inflame temporal arter dokusunda T lenfosit ürünü olan IFN- γ ve makrofajların ürünü olan IL-1 β , IL-6 ve TGF- β var
- Polimiyalja Romatika da IFN- γ yok

Patogenez

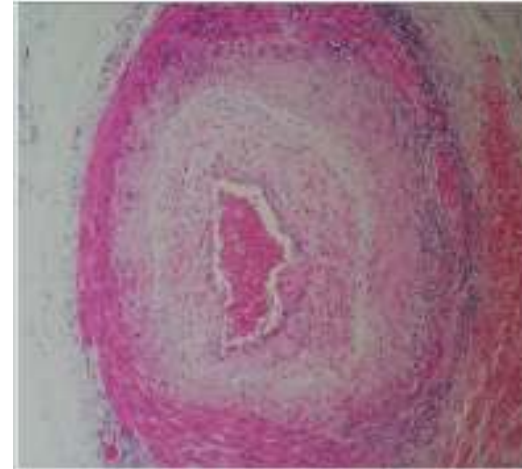
- Fazla IFN- γ saptanan arter dokusunda bol miktarda çok nukleuslu dev hücreler görülmekte
- Bu hücreler makrofajlara benzemez ve önemli salgı fonksiyonları var
- İntimal hiperplaziyi uyaran PDGF ve arter duvarında anjiogeneze önemli bir mediyatör olan VEGF

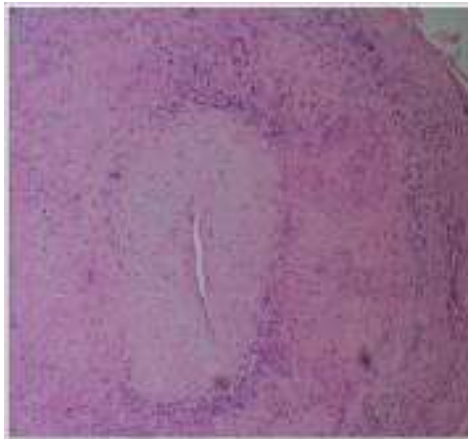
Grade 1

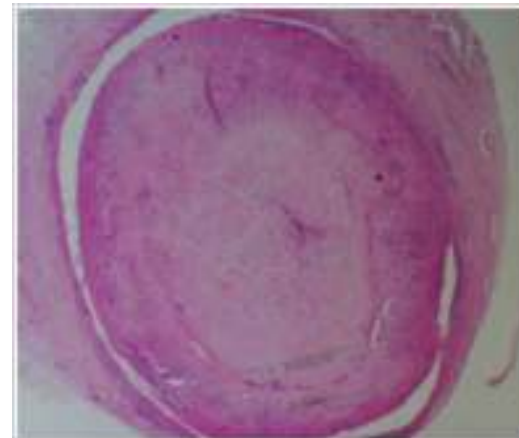
Grade 2

Grade 3

Grade 4

Patogenez

- Polimiyaljiya Romatikada IFN- γ yokluđu nedeniyle arterial enflamasyon dűzeyi subklinik kalmakta
- Yapısal semptomlar ise IL-1, IL6 gibi inflamatuvar sitokinlerin serumda saptanan yűksek deđerlerine bađlanmakta

Dev Hücreli Arterit

Klinik Görünümü

- Yapısal semptomlar
- Baş ağrısı
- Görsel semptomlar
- Çene klaudikasyonu
- Polimiyaljiya romatika

Dev Hücreli Arterit

Klinik Görünümü

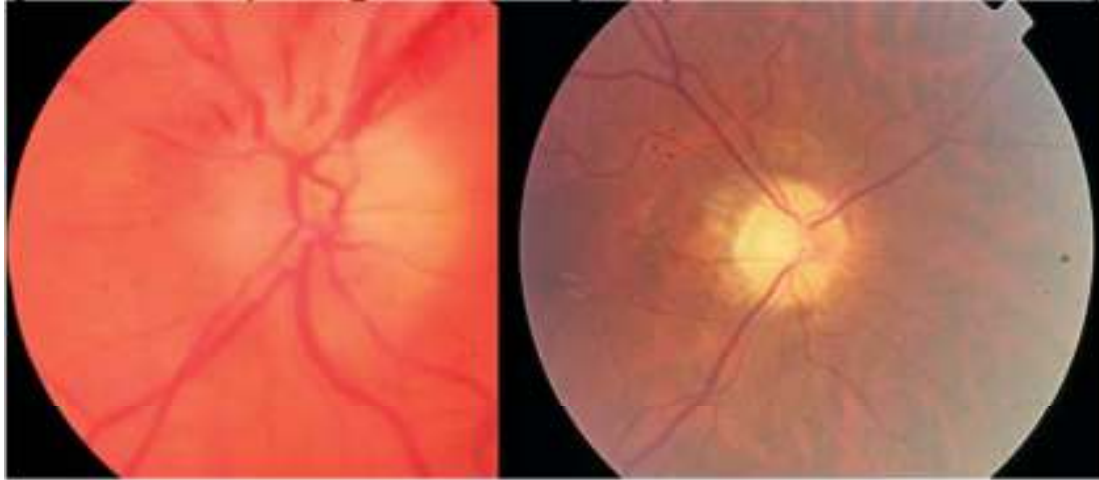
- Hastaların çoğunda ateş, iştahsızlık, yorgunluk ve kilo kaybı
- Yeni başlangıçlı baş ağrısı hastaların üçte ikisinde görülen en sık semptomdur
- Çenede klaudikasyo
- Kafa derisi hassasiyeti
- Yüzeysel temporal arterlerin frontal veya paryetal dalları kalınlaşmış, nodüler, hassas (%50)

Dev Hücreli Arterit

Klinik Görünümü

- Hastaların %20'sinden daha azında bir veya iki gözde kalıcı parsiyel yada komplet görme kaybı (anterior iskemik optik nöropati)

- Oküler motor sinir felcine bağlı diplopi

Dev Hücreli Arterit

Klinik Görünümü

Periferik artirit ve

pitting ödemle birlikte görülen distal şişme gibi periferik bulgular hastaların %25'inde görülür

Dev Hücreli Arterit

Atipik Bulgular

Hastaların yaklaşık %40'ında

- Nedeni bilinmeyen ateş
- Solunum sistemi semptomları
- Otolaringeal bulgular
- Büyük arter hastalığı
- Nörolojik bulgular
- Miyokard infaraktüsü
- Tümöre benzer lezyonlar
- Yetersiz antidiüretik hormon salgılanması sendromu
- Mikroanjiyopatik hemolitik anemi

ACR 1990 Dev Hücreli Arterit Sınıflandırma kriterleri

- 1-Elli yaş üzerinde başlangıç
- 2-Yeni başlamış veya yeni tip başağrısı
- 3-Temporal arter duyarlılığı veya nabazanda azalma
- 4-Yüksek eritrosit sedimentasyon hızı (50 mm/saat üzerinde)
- 5-Arteritin histolojik bulguları
(çok nukleuslu dev hücreli granülomatöz lezyon veya diffüz mononükleer hücre infiltrasyonu)

Polimiyalja Romatika

Klinik Görünümü

- Tipik olarak boyun, omuz ve pelvik kuşakta sabah tutukluğu ve ağrı ile karakterize
- Omuz ağrısı (% 70-95), kalça ve boyun ağrısı (%50-70)
- Düşük derecede ateş, depresyon, yorgunluk ve kilo kaybı (yaklaşık % 40)
- Karpal tünel sendromu
Nonerozif kendini sınırlayan asimetric periferik artrit
Pitting ödemle birlikte yaygın distal ekstremitelerde şişliği

*Bird kriterleri (Olası PMR tanısı için
bu kriterlerin 3 veya daha fazlası
gereklidir).*

- 1- Bilateral omuz ağrısı ve/veya tutukluğu
- 2- Hastalığın iki hafta içinde başlaması
- 3- Başlangıç eritrosit sedimentasyon hızının 40 m/saat'ten yüksek olması
- 4- Bir saati aşan sabah tutukluğu
- 5- Yaşın 65'in üzerinde olması
- 6- Depresyon ve/veya kilo kaybı
- 7- Bilateral üst kol hassasiyeti

Bird HA, et al. *Ann Rheum Dis* 1979; 38: 434–39.

Chuang ve arkadaşlarının kriterleri (Tanı için bütün bulgular mevcut olmalı)

- 1- Yaş 50 veya daha yüksek
- 2- Bir ay veya daha uzun süre aşağıdaki alanların ikisini ilgilendiren bilateral ağrı ve tutukluk: boyun veya gövde, omuzlar veya kolların proksimal bölümleri, kalçalar veya uyluğun proksimal bölümleri
- 3- Eritrosit sedimentasyon hızı 40 mm/saat'ten yüksektir
- 4- Dev hücreli arterit hariç diğer bütün tanılar dışlanmalıdır

Chuang T-Y, Hunder GG, Ilstrup DM, Kurland LT. Polymyalgia rheumatica: a 10-year epidemiologic and clinical study. *Ann Intern Med* 1982; 97: 672–80.

Healey Kriterleri (Tanı için bütün bulgular mevcut olmalı)

- 1- En az 1 aydan beri devam eden ve aşağıdaki alanlardan ikisini tutan ağrı: boyun, omuzlar ve pelvik kuşak
- 2- Bir saatten daha fazla süren sabah sertliği
- 3- Prednizona (20 mg/gün veya daha az) hızlı yanıt
- 4- Kas-iskelet semptomlarına neden olabilecek diğer hastalıkların bulunmaması
- 5- Elli yaşından yaşlı olma
- 6- Eritrosit sedimentasyon hızı 40 mm/saat'ten yüksektir

2008 International Consensus Classification Criteria

- Yaş $\geq$ 50
- Bilateral omuz ve/veya pelvik kuşak ağrısı
- Süre $\geq$ 2 hafta
- Sabah tutukluğu süresi $>$ 45 dakika
- Eritrosit sedimentasyon hızı yüksekliği
- CRP yüksekliği
- Glikokortikoidlere hızlı yanıt (1 hafta içinde %75'den fazla global yanıt)

Dasgupta B, Salvarani C, Schirmer M, et al; members of the American College of Rheumatology Work Group for Development of Classification Criteria for PMR. Developing classification criteria for polymyalgia rheumatica: comparison of views from an expert panel and wider survey. *J Rheumatol.* 2008;35: 270-277.

Laboratuvar

- Arteryal biyopsi bulguları dışında her iki patolojinin laboratuvar bulguları aynı ve nonspesifik
- Yüksek eritrosit sedimantasyon hızı ve CRP
- Normal eritrosit sedimantasyon hızı hastaların %7-20

Laboratuvar

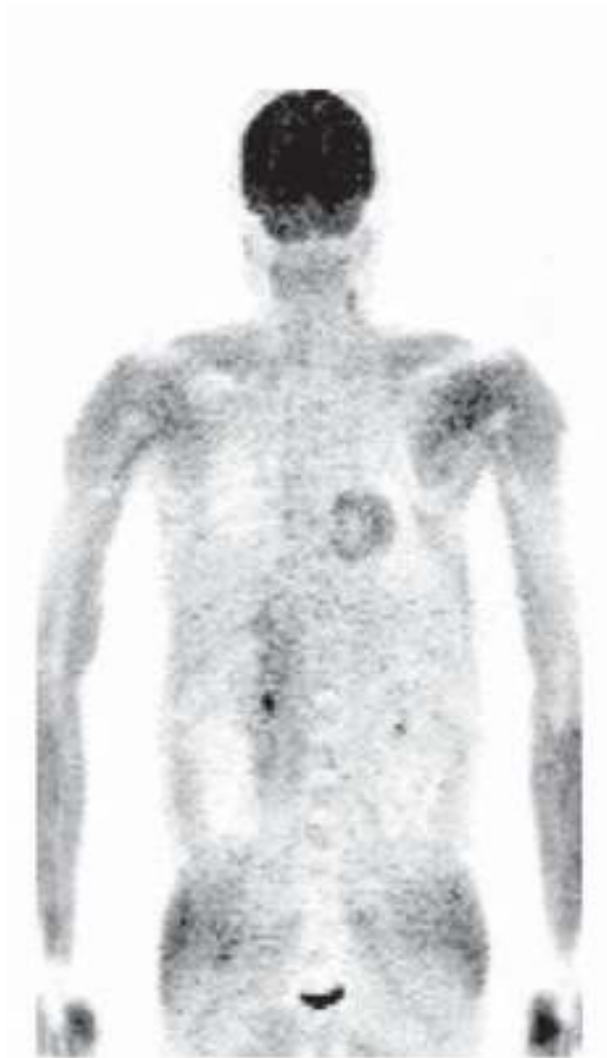
- Serum IL-6 düzeylerinde artma (**en duyarlısı**)
- Normokrom ve normositer anemi
- Hastaların 1/3'ünde karaciğer enzimleri yüksek özellikle de alkalen fosfataz

Polimiyalja Romatika Görüntüleme

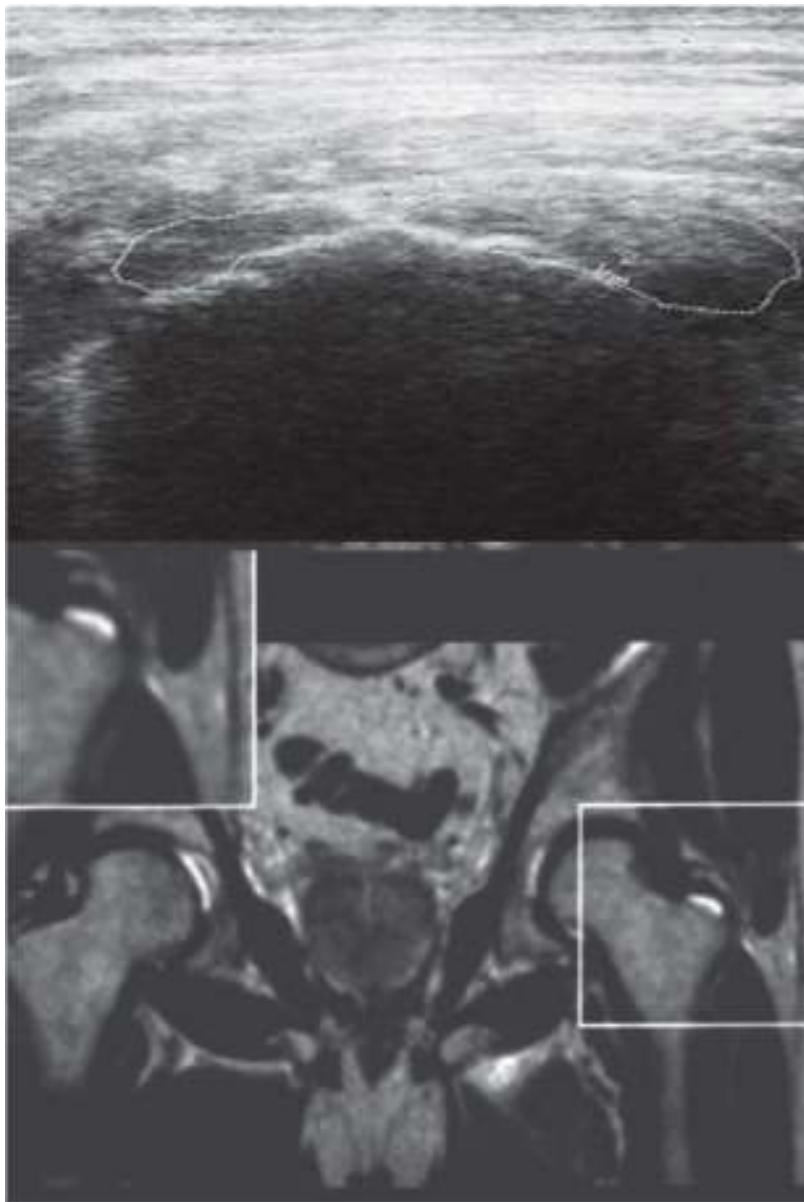
- Sintigrafi, MRG, USG ve PET proksimal eklemlerdeki ve periartiküler yapılardaki sinoviti göstermek için kullanılabilir
- Bilateral subakromiyal bursit ve trokanterik bursit en sık görülen bulgudur.

34

Salvarani C, et al. *Lancet* 2008; 372: 234–45.

Salvarani C, et al. *Lancet* 2008; 372: 234–45

Polimiyalja Romatika

Görüntüleme

- USG ve MRG bu lezyonları doğrulamak için eşit etkidedir.
- % 90 üzerinde duyarlılık ve özgüllük
- Normal eritrosit sedimentasyon hızı olan olgularda bilateral omuz bursitinin USG bulguları Polimiyalja Romatika tanısını destekler

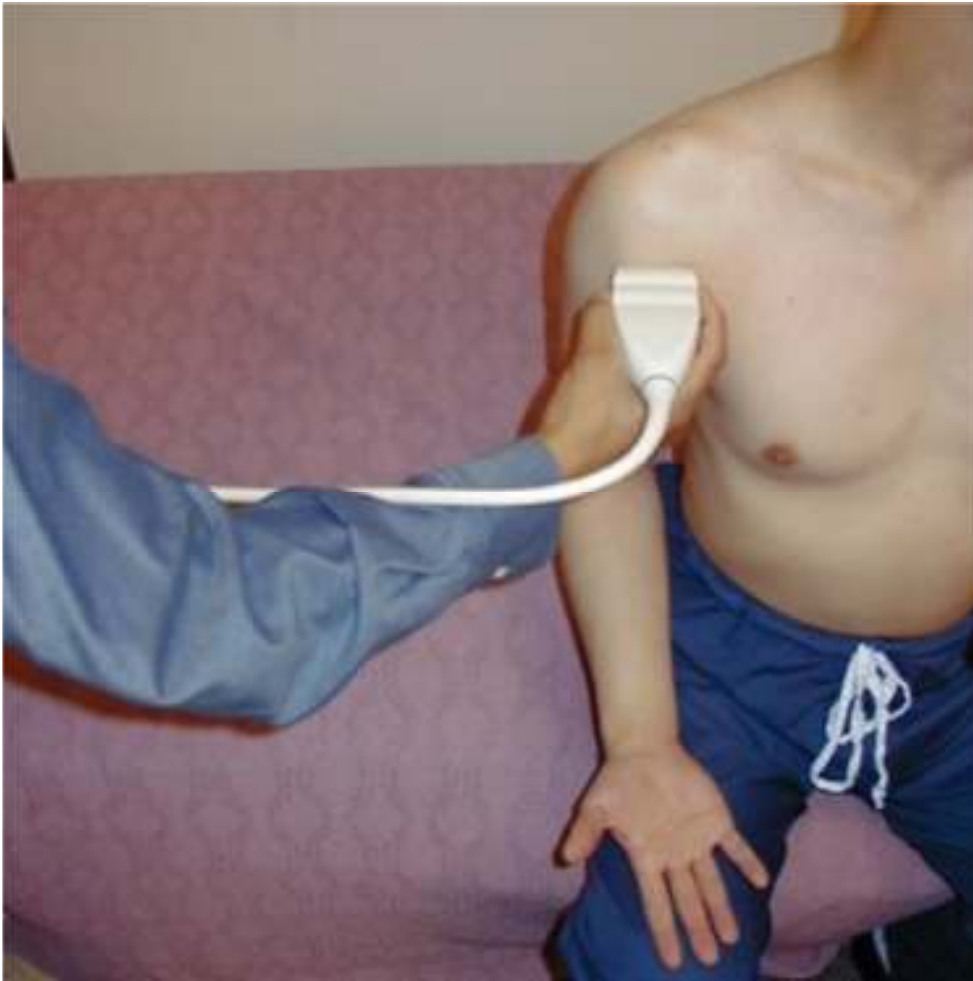
Cantini F, et al. *J Rheumatol* 2001; **28**: 1049–55.

Cantini F, et al. *Clin Exp Rheumatol* 2005; **23**: 462–68.

Olgu

- Zülal bey, 62 y Erkek
- 2 yıldır boyun ağrısı ve her iki omuz ağrısı
- Lokomotor sistemle ilgili tüm hekimler görmüş
- Romatolojik tetkiklerin tümü normal sınırlarda
- Servikal MRG'de diskopatik değişiklikler

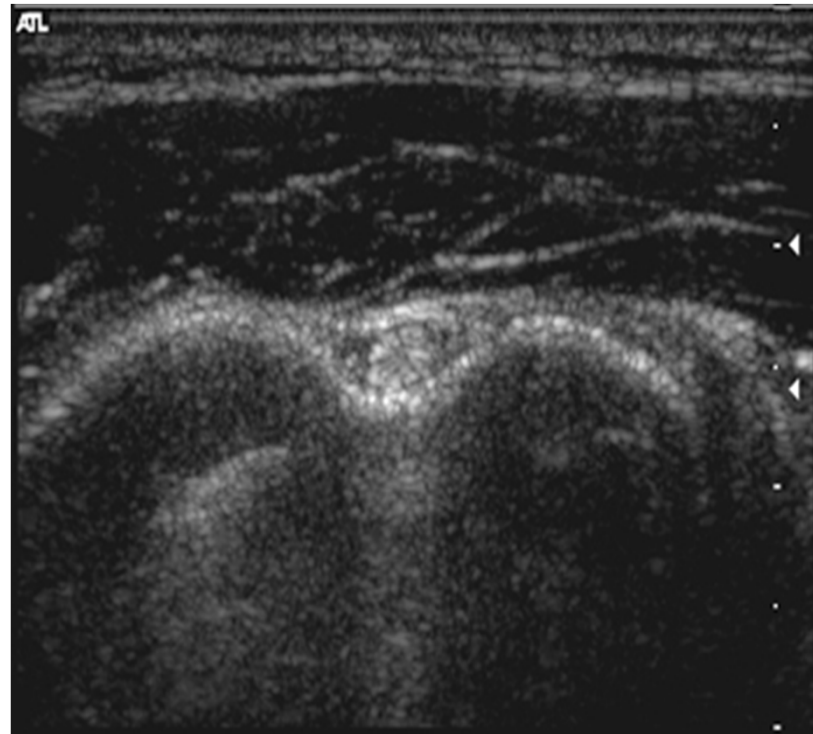
Bisipital Tendon

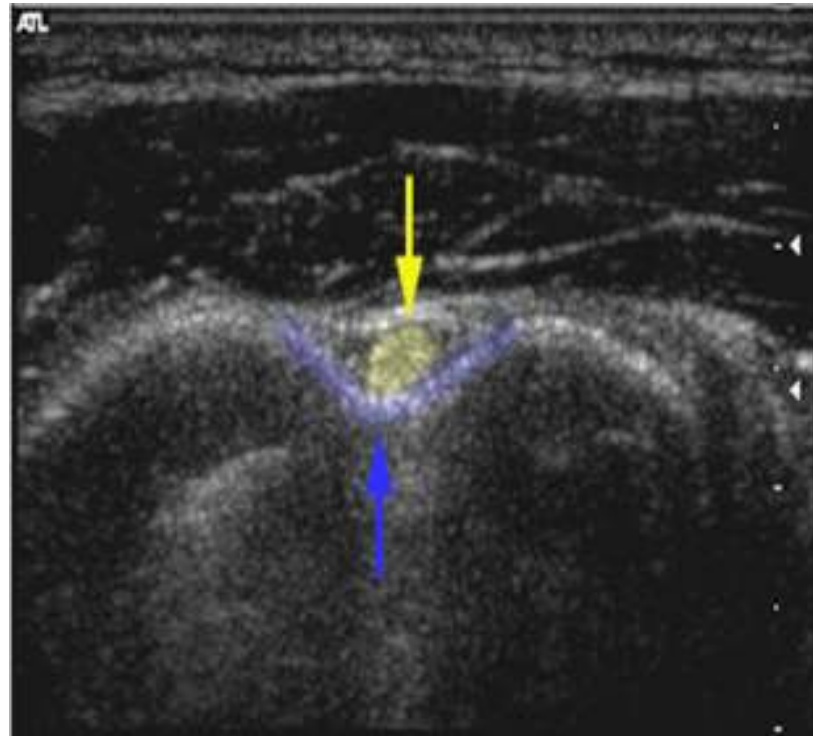
Bisipital Tendon

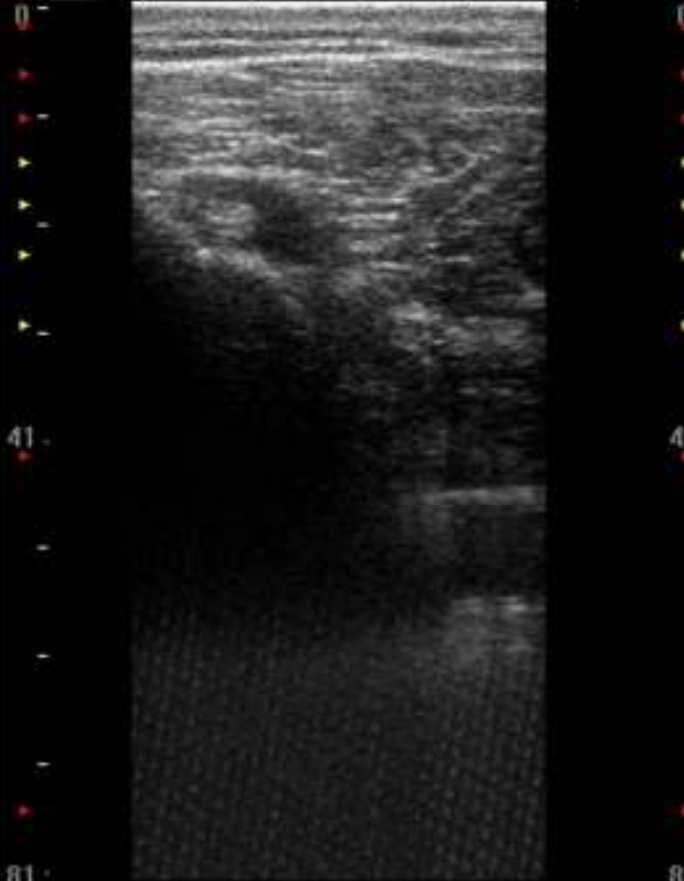

Bisipital Tendon

Hospital : CTF FTR

Patient :

Hospital : CTF FTR

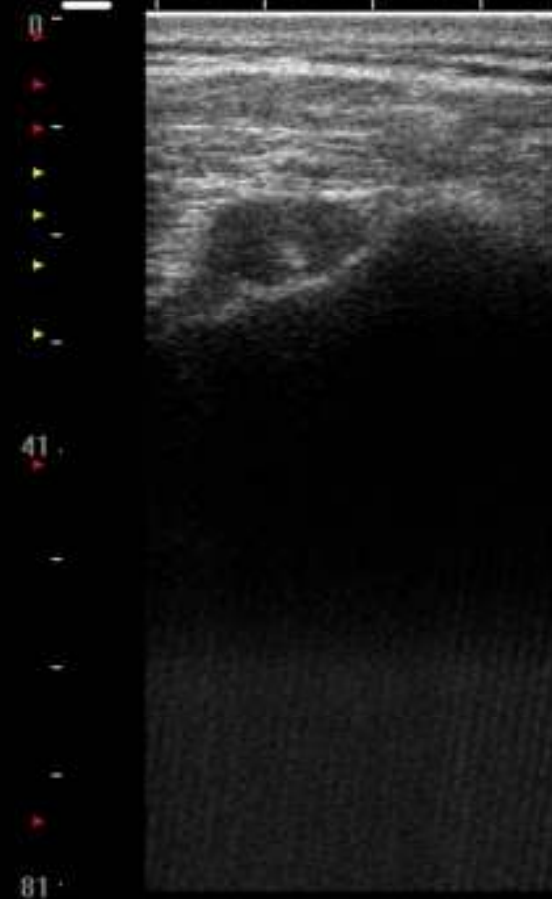
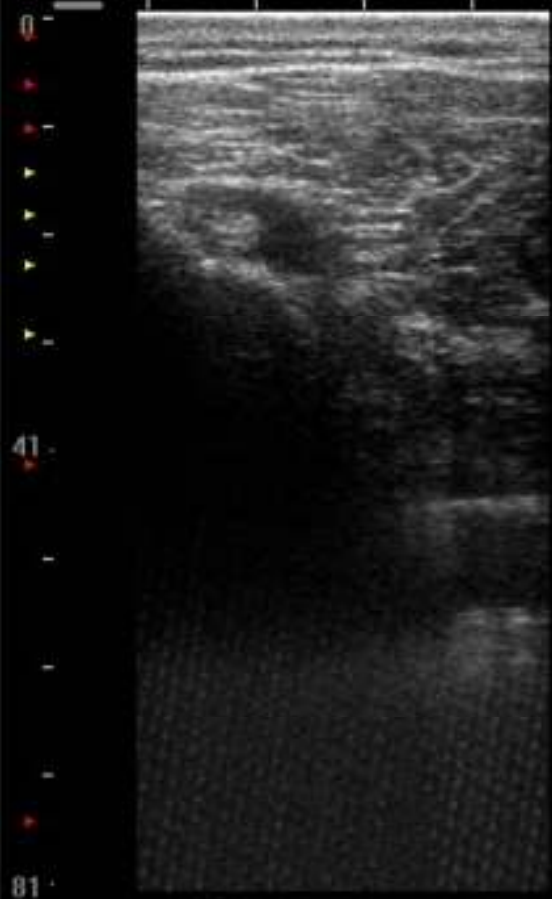
Clinician : Kenan Akgun

15:13

Patient :

ID :

28 Jan 2008

L5-10MHz
Frozen
Cine -1

Post P : 1
Frame Av : 0.70

RX Gain : 78
Transmit : 8
MI : 0.01

Distance

DIASUS
Dynamic Imaging

Hospital : CTF FTR

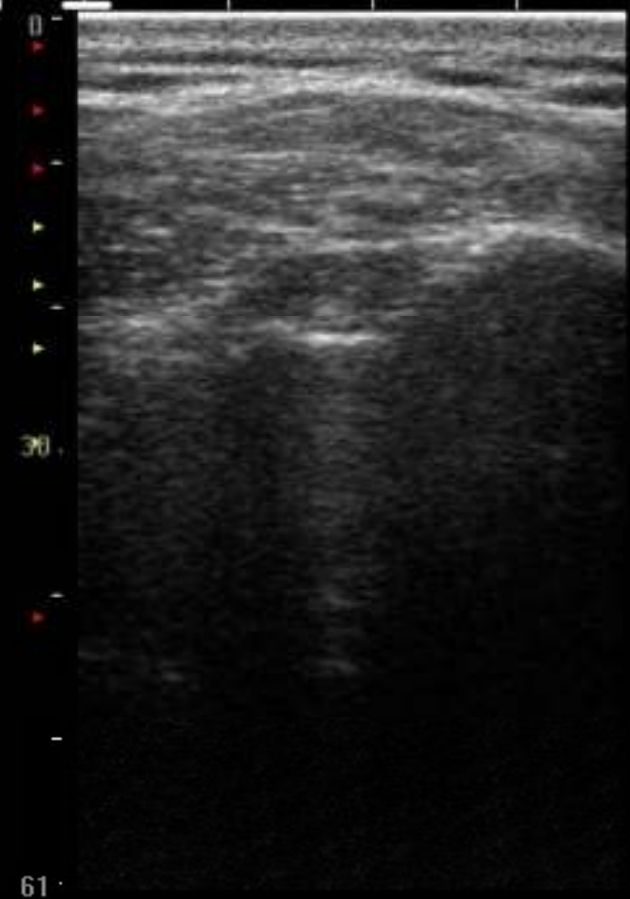
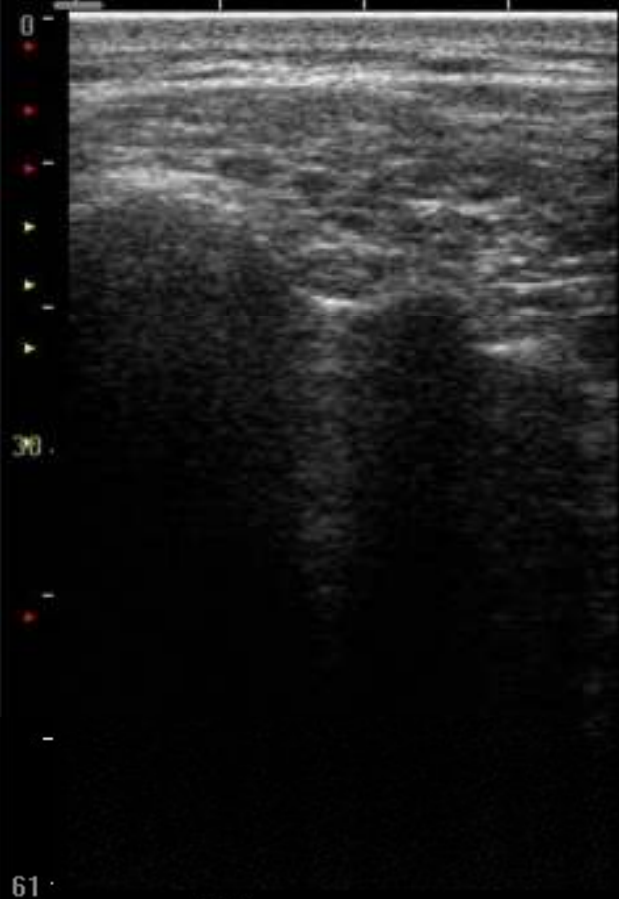
Patient :

Clinician : Kenan Akgun

ID :

14:50

25 Feb 2008

L5-10MHz
Frozen
Cine -1

Post P : 1
Frame Av : 0.70

FX Gain : 60
Transmit : 8
MI : 0.01

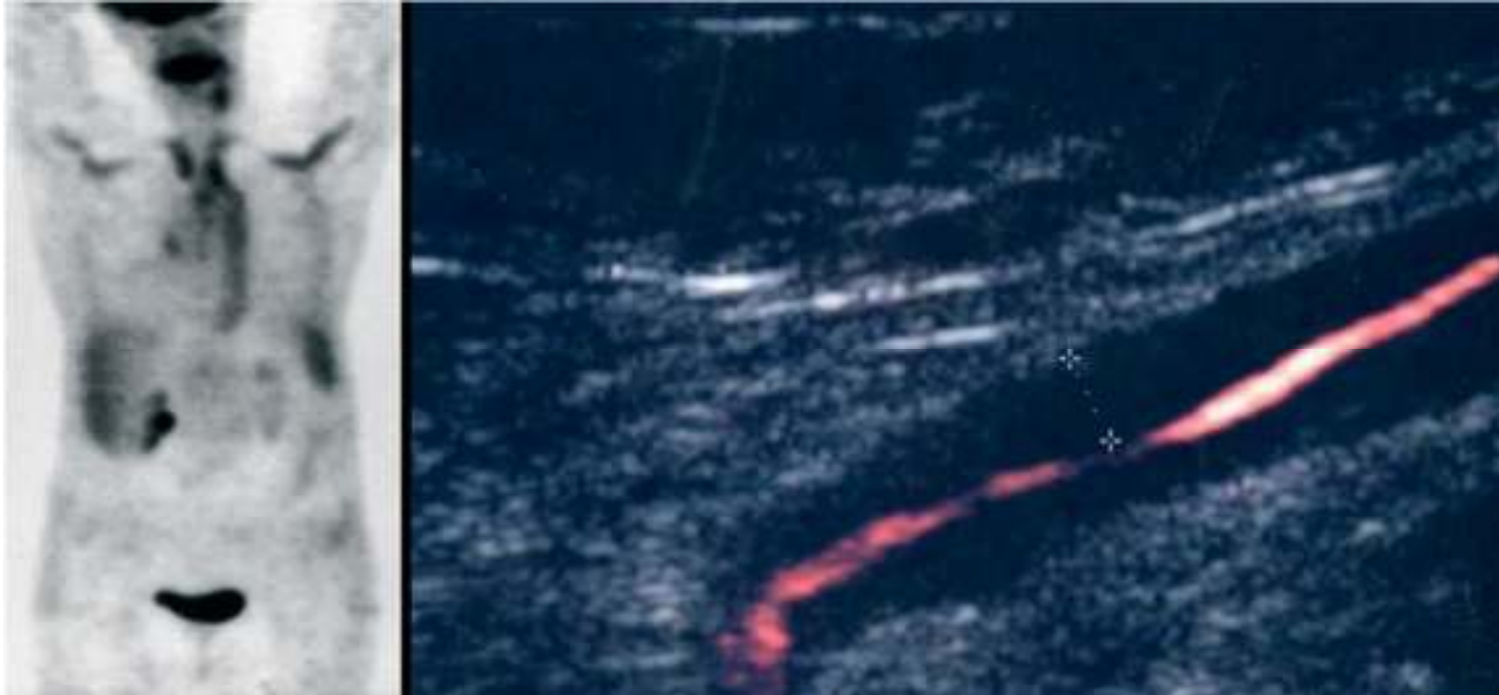
Distance

DIASUS
Dynamic Imaging

Dev Hücreli Arterit Görüntüleme

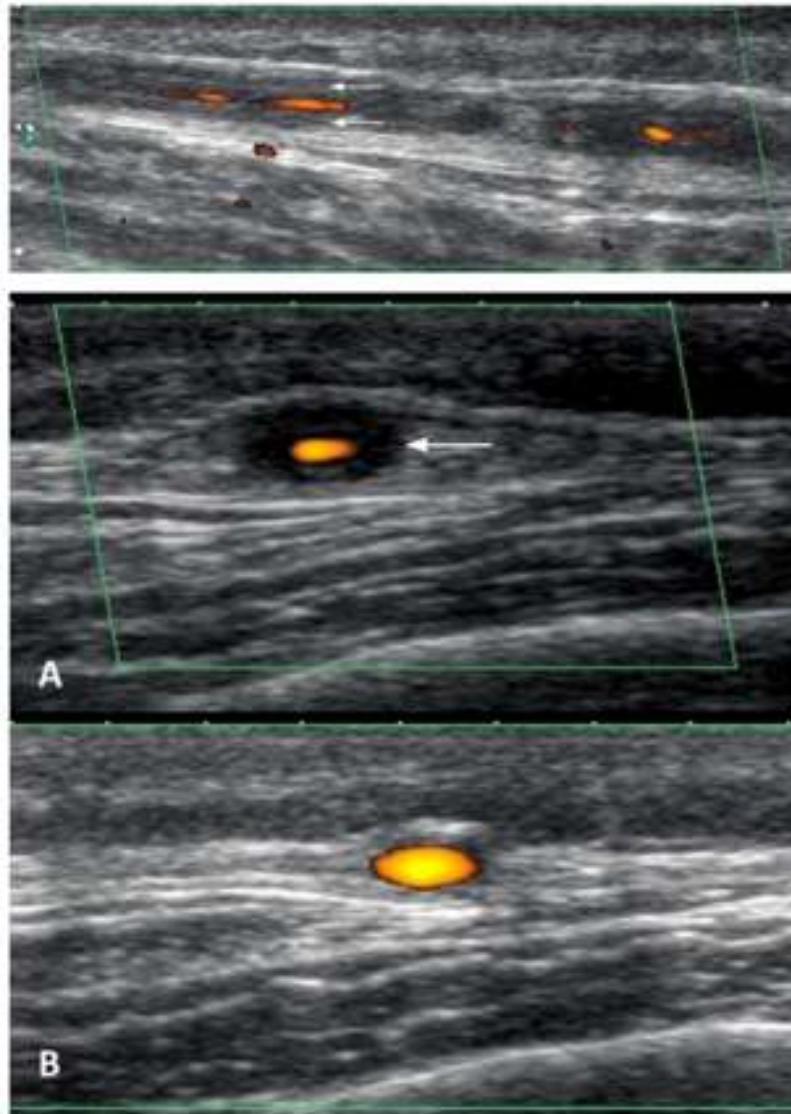
- Temporal arterdeki inflamatuvar değişiklikler:
USG ve MRG
- Büyük damar tutulumları:
Konvansiyonel anjiyografi, BT, BT anjiyografi, MRG,
MR anjiyografi, PET ve USG

Dev Hücreli Arterit Görüntüleme

Dev Hücreli Arterit Tanı

- Temporal arter biyopsisi altın standart
- Kimlere yapalım?

Polimiyalja Romatika Tanı

- Tanı klinik bulgulara göre konur
- Bir dışlama tanısıdır

Polimiyalja Romatika

Ayırıcı Tanı

- Aktif Kanser
- Aktif Enfeksiyon
- Aktif Dev Hücreli arterit
- Enflamatuvar
RA, diğer artritler, SLE, Miyopatiler
- Nonenflamatuvar
Lokal omuz ve kalça problemleri
Fibromiyalji/ağrı sendromları

Olgu NG

- 55 y
- 9 aydır bel kalça ağrısı daha fazla olmak üzere omuzlarda yaygın ağrı
- İç hastalıkları ve göğüs hastalıkları değerlendirmiş. Polikliniğimize sevk edilmiş
- ESH 45mm/saat, CRP 15 mg/l
- 15 mg prednizolon tedavisine çok iyi yanıt

Olgu NG

- 55 y
- 9 aydır bel kalça ağrısı daha fazla olmak üzere omuzlarda yaygın ağrı
- İç hastalıkları ve göğüs hastalıkları değerlendirmiş. Polikliniğimize sevk edilmiş
- ESH 45mm/saat, CRP 15 mg/l
- 15 mg prednizolon tedavisine çok iyi yanıt
- ANCAK.....

Olgu NG

- 55 y
- 9 aydır bel kalça ağrısı daha fazla olmak üzere omuzlarda yaygın ağrı
- İç hastalıkları ve göğüs hastalıkları değerlendirmiş. Polikliniğimize sevk edilmiş
- ESH 45mm/saat, CRP 15 mg/l
- 15 mg prednizolon tedavisine çok iyi yanıt
- ANCAK.....
- **Tüberküloz Spondilodiskit**

Bu nedenle steroid tedavisi başlanmadan önce iyi bir laboratuvar araştırması yapılmalı

Bu nedenle steroid tedavisi başlanmadan önce iyi bir laboratuvar araştırması yapılmalı

- Tam kan sayımı, akut faz reaktanları,
- Üre, elektrolitler, karaciğer fonksiyon testleri
- Kemik profili, protein elektroforezi (idrarda Bence Jones proteinleride dahil),
- TSH,
- İdrar analizi,
- Akciğer grafisi

Dev Hücreli Arterit Tedavi

- Başlangıç dozu günlük 40-60 mg prednizon veya eşdeğeri
- 2-4 hafta içinde tüm semptom ve bulgular düzeliş akut faz reaktanları normale döndüğünde:
doz her hafta veya her iki haftada bir maksimum total dozun %10'u kadar azaltılır

Dev Hücreli Arterit Tedavi

- Methotrexate ile farklı sonuçlar elde edilmiş, yüksek dozlarda ise yeterli bir çalışma yok (20–25 mg/ hafta)
- Azathioprine ve İnfliximab glikokortikoidlere dirençli olgularda gözardı edilmemeli

Dev Hücreli Arterit Tedavi

Methotrexate

- Rutin kullanımı önerilmiyor
- Diabetes Mellitus, şiddetli osteoporoz, kontrolsüz hipertansiyon gibi eşlik eden durumlarda glikokortikoidlerle ilgili yüksek risk varsa yararlı olabilir
- Salvarani C, et al. *Lancet* 2008; 372: 234–45.

Polimiyalja Romatika

Tedavi

- Başlangıç dozu prednizon veya eşdeğeri olarak 10-20 mg
- Çok az hastada dozu 30 mg'a artırmak gerekebilir
- İki üç hafta sonra günlük doz 10 mg'a kadar iki haftada bir 2,5 mg azaltılır
- Daha sonra her ay, 1 veya 2,5 mg azaltılarak tedavi 1-2 yıl sürdürülür

Polimiyalja Romatika Tedavi

- Olguların yarısında relaps görülmekte
- İdeal bir steroid Őeması yok

Polimiyalja Romatika Tedavi

- Başlangıç dozu 15 mg/gün prednisone
- Başlangıç dozunda 4 hafta devam et
- Sonra her ay 2,5 mg azalt
- 10 mg dozuna indikten sonra iki ayda bir 1 mg azalt

Arch Intern Med. 2009 Nov 9;169(20):1839-50

Polimiyaljiya Romatika Tedavi

- Günlük prednisolone 15mg (3 hafta)
- Sonra 12,5mg (3 hafta)
- Sonra 10 mg (4–6 hafta)
- Sonra 1mg azalt her (4–8 hafta) veya alterne günlerde azalt (örneğin 10/7.5mg alterne gün)

Dasgupta B, et al. BSR and BHPR guidelines for the management of polymyalgia rheumatica. Rheumatology 2010;49:186–190

Polimiyalja Romatika Tedavi

- Metilprednizolonun intramuskuler veya lokal omuz enjeksiyonları şeklinde uygulamaları var

Salvarani C, Cantini F, Olivieri I, et al. Corticosteroid injections in polymyalgia rheumatica: a double blind, prospective, randomized, placebo controlled study. J Rheumatol 2000;27:1470-6.

Polimiyalja Romatika Tedavi

- Metilprednizolonun intramuskuler veya lokal omuz enjeksiyonlarının rutinde kullanımı pratik değil
- Hafif seyirli olgularda
- Yüksek glikokortikoid riski olan olgularda
- Omuza sınırlı olgularda

Akgun K, Aydingöz O. Local injections in polymyalgia rheumatica. J Rheumatol 29 (4):855-855, 2002

Polimiyalja Romatika Tedavi

- Methotrexate konusunda tartışmalı sonuçlar olsa da son çalışmalar etkili olduğunu göstermekte

Caporali R, et al. *Ann Intern Med* 2004;**141**: 493–500.

Polimiyalja Romatika Tedavi

- Infliximab ve etanercept
- Glikokortikoidlere dirençli olgularda yararlı olabileceği ile ilgili yayınlar var

Salvarani C, et al. Treatment of refractory polymyalgia rheumatica with infliximab: a pilot study. *J Rheumatol* 2003; **30**: 760–63.

Catanoso MG, et al. Treatment of refractory polymyalgia rheumatica with etanercept: an open pilot study. *Arthritis Rheum* 2007; **57**: 1514–19.

Polimiyalja Romatika Tedavi

- Yeni başlangıçlı polimiyalja romatikada Infliximab etkisiz

Salvarani C, et al. Infliximab plus prednisone or placebo plus prednisone for the initial treatment of polymyalgia rheumatica. A randomized trial. *Ann Intern Med* 2007;**146**: 631–39.

PMR aktivite skoru

Hesaplanır beş parametresi var:

Sabah sertliği süresi (dakika olarak 0,1 ile çarpılır)

Üst ekstremitelerini eleve etme yeteneği (ölçekte 0-3;
3= hiç elevasyon yok, 2= 90 derece altında
elevasyon 1= 90 derece elevasyon, 0= 90 derece
üzerindeki elevasyon)

Doktorun global değerlendirmesi (10-nokta görsel
analog skala ile),

Ağrı şiddeti (10-nokta görsel analog skala ile),

CRP seviyesi (mg/ dl).

PMR aktivite skoru

7 den düşük değerler düşük hastalık aktivitesi
7-17 arasında değerler orta hastalık aktivitesi
17'den yüksek deęerler yüksek hastalık aktivitesi

Relaps

9,35 üzerindeki değerler (Daha önce hastalığın kontrolu
sağlanmış olgularda)

ya da

6,6 ve üstü değerlerde bir artış gösterenler

Remisyon

0-1,5

Sonuç

- Polimiyalja romatika;
omuz, boyun ve kalça ağrılı yaşlı
olgularda her zaman akılda
tutulması gereken bir patolojidir.

İLGİNİZE TEŞEKKÜR EDERİM

